

A lekérdezés (időgép) napja: 1998.12.16.

1996. évi CXXXI. törvény

a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról

Az Országgyűlés felismerve, hogy a magas színvonalú növénytermelés alapját jelentő genetikai anyagok megőrzéséhez, a megfelelő minőségű vetőmag és szaporítóanyag előállításához és felhasználásához, a korszerű fajtahasználatához nemzetgazdasági érdek fűződik, annak érdekében, hogy a vetőmagvak és a vegetatív szaporítóanyagok megfeleljenek a hazai és a nemzetközi követelményeknek a következő törvényt alkotja:

A kihirdetés napja: 1996. december 26.

I. Fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK A törvény tárgya és hatálya

1.§ (1) E törvény a növénytermelés biológiai alapjainak megőrzése és fejlesztése érdekében szabályozza a genetikai anyagok megőrzését, a növényfajták állami elismerését, a fajtahasználatot, a fajtajogosultak, a vetőmag-, és a vegetatív szaporítóanyag-termesztők, -feldolgozók, forgalmazók és -felhasználók jogait és kötelezettségeit, a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításának, minősítésének, forgalmazásának, felhasználásának és ezek ellenőrzésének rendjét.

(2) A jogosulatlan fajtahasználat, valamint a vetőmag és a vegetatív szaporítóanyag hamisítása, a felhasználót megtévesztő, az eredetre, fajra, fajtára, azonosságra, minőségére vonatkozó félrevezető adatok közlése, illetve ilyen adatok alapján való forgalmazás tilos.

(3) A vetőmag és a vegetatív szaporítóanyag előállítását, minősítését, forgalmazását és felhasználását az állam ellenőrzi.

2.§ A törvény hatálya kiterjed

a) a genetikai anyagok megőrzésére,

b) a szántóföldi, kertészeti, erdészeti, gyógy-, fűszer- és dísznövény-fajták állami elismerésére, fajtafenntartására, ezek vetőmagjának és vegetatív szaporítóanyagának továbbszaporítására, minősítésére, forgalmazására és felhasználására,

c) az a)-b) pontokban meghatározott tevékenységet folytató jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokra (a továbbiakban együtt: szervezet) és természetes személyekre.

Értelmező rendelkezések

3.§ E törvény alkalmazásában

1. Biológiai alapok: a törvény hatálya alá tartozó növényfajok, fajták, vetőmagja, vegetatív szaporítóanyaga, továbbá az előállításukat szolgáló növényállományok, szaporítások.

2. Fajta: azonos rendszertani egységhez tartozó, egy genotípus vagy genotípusok kombinációja által meghatározott tulajdonságokkal jellemezhető, más populációtól megkülönböztethető, egynemű és tulajdonságaiban állandó növények összessége.

3. Állami elismerés: hivatalos vizsgálatok és eljárások rendszere, amelynek eredményeként a növényfajta a Nemzeti Fajtajegyzékbe bejegyzésre kerül.

4. Nemzeti Fajtajegyzék: az állami elismerésben részesített fajták lényeges adatait tartalmazó közhitelű nyilvántartás.

5. Leíró Fajtajegyzék: a fajtahasználati információkat tartalmazó, szélesebb körű összehasonlító fajtavizsgálatok alapján készített hivatalos jegyzék.

6. Ajánlott Fajták Jegyzéke: a Nemzeti Fajtajegyzékbe bejegyzett és a Leíró Fajtajegyzék alapján készített meghatározott termőhelyen termesztésre ajánlott fajták jegyzéke.

7. Ideiglenes szaporításra engedélyezett fajták jegyzéke: az állami elismerésre bejelentett, ideiglenesen szaporításra

engedélyezett fajták jegyzéke.

8. Országos Mezőgazdasági Fajtaminősítő Tanács: a növényfajtát állami elismerésre javasoló szakértői testület.

9. Nemesítő: a növényfajtát előállító természetes személy.

10. Fajtajogosult: a fajtával kizárólagosan rendelkező természetes személy vagy szervezet.

11. Képviselő: a fajtajogosult nevében, annak meghatalmazása alapján eljáró, belföldi lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező természetes személy vagy szervezet.

12. Fajtafenntartó: az a természetes személy vagy szervezet, aki (amely) a fajta változatlan formában való megőrzését, fenntartását végzi, és gondoskodik a szaporításához szükséges kiindulási anyag folyamatos előállításáról.

13. Fajtavizsgálat:

a) DUS-vizsgálat: az új fajta állami elismeréséhez szükséges megkülönböztethetőség, egyneműség, állandóság meglétének vizsgálata,

b) gazdasági értékvizsgálat: a fajta gazdasági értékének megállapítására irányuló vizsgálat. A gazdasági érték a növényfajta mennyiségi és minőségi mutatókkal kifejezett termesztési értéke.

14. Vetőmag: generatív szaporítóanyag, ideértve a vetőgumót és dughagymát is.

15. Vegetatív szaporítóanyag: ivartalan módon előállított növényi részek, ideértve az ültetési anyagot, az alanycsemetét és a vadmagoncot is (a továbbiakban: szaporítóanyag).

16. Vetőmag-, szaporítóanyag-minősítés: a hazai szabványok és az érvényben lévő nemzetközi előírások szerinti, állami felügyelettel végzett ellenőrzési és tanúsítási eljárás (certifikálás).

17. Vetőmag, szaporítóanyag forgalmazás: szaporítóanyag-készletezés, bemutatás, eladásra való felkínálás, eladás vagy szállítás más részére bármilyen formában.

18. Vetőmag-szaporítási zárt körzet: a vetőmag-előállítás genetikai tisztaságának megőrzése céljából a jogszabályban előírt korlátozásokkal elrendelt termelési körzet.

19. Védőtávolság:

a) elválasztó sáv: az a távolság, amely a vetőmag-előállítás mechanikai keveredésmentességét szolgálja,

b) izolációs távolság: az a távolság, amely az idegen beporzás, valamint növényegészségügyi fertőzésmentes vetőmag-, illetve szaporítóanyag-előállítást szolgálja.

II. Fejezet

A genetikai anyagok megőrzése és fenntartása

4.§ (1) A genetikai változatosság és a hazai mezőgazdaság genetikai anyagainak védelme, a jogszabályban meghatározott jelentős növényfajok, változatok, fajták és vad rokonfajok, mint génforrások fenntartása és megőrzése nemzetgazdasági érdek és állami feladat.

(2) A genetikai tartalékként megőrzött növényanyagokat és az ezekre vonatkozó teljes információt külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint nemesítési, oktatási és kutatási célra szabadon hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Állami elismerésben részesített, illetve szabadalmi oltalommal védett növényfajták esetében genetikai tartalékként csak olyan növényanyagokat lehet a fajtajogosult, illetve a szabadalmas hozzájárulása nélkül szabadon hozzáférhetővé tenni, amelyeknél az állami elismerés, illetve szabadalmi oltalom időtartama lejárt.

(4) A genetikai anyagok megőrzésének, fenntartásának feltételeit és részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

III. Fejezet

A növényfajták állami elismerése

5.§ (1) Magyarországon csak állami elismerésben részesült, vagy ideiglenes szaporításra engedélyezett növényfaj és növényfajta termesztendő árutermelés és forgalomba hozatal céljából. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 15.§ (2) bekezdése szerinti export céltermeltetésre.

(2) Az állami elismerés növényfajonkénti, valamint a növényfajon belüli felhasználási cél szerinti feltételeit, továbbá az ideiglenes szaporítás engedélyezési rendjét külön jogszabály határozza meg.

(3) Az állami elismerésre bejelentett növényfajta meghatározott ideig, legfeljebb az állami elismerés időpontjáig kaphat ideiglenes szaporítási engedélyt.

6.§ (1) Állami elismerésben az a növényfajta részesíthető, amely

a) más növényfajtától megkülönböztethető, egynemű, állandó,

b) bejegyezhető fajtanévvel rendelkezik, továbbá

c) jogszabályban meghatározott növényfajok fajtái esetében megfelelő gazdasági értéke is van.

(2) A növényfajta

a) megkülönböztethető, ha egy vagy több alaktani vagy egyéb mérhető tulajdonsága tekintetében határozottan eltér a közismert növényfajtáktól,

b) egynemű, ha egyedeinek lényeges fajtajellemzői azonosak,

c) állandó, ha az egymást követő szaporítások után vagy a szaporítási ciklusok végén a lényeges fajtajellemzők változatlanok.

(3) Bejegyezhető az a fajtanév, amely lehetővé teszi a fajta kétséget kizáró azonosítását, és megfelel a vonatkozó külön előírásoknak.

(4) A fajta gazdasági értéke akkor megfelelő, ha meghatározó tulajdonságainak összesített eredménye jobb, mint a már állami elismerésben részesített fajtáké.

7.§ (1) A növényfajtát a fajtajogosult jelentheti be állami elismerésre a mezőgazdasági minősítő feladatokat ellátó intézetnek (a továbbiakban: minősítő intézet). Ha a fajtajogosult külföldi, csak hazai képviselő útján jelenthet be növényfajtát állami elismerésre.

(2) A minősítő intézet, valamint a minősítő intézettel, illetve a Földművelésügyi Minisztériummal (a továbbiakban: minisztérium) közszolgálati jogviszonyban lévő személy e jogviszonyának megszűnéséig, valamint az azt követő 3 évben, továbbá az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács tagja nem jelenthet be növényfajtát állami elismerésre.

8.§ A növényfajta állami elismerésre való bejelentésekor nyilatkozni kell arról, hogy a bejelentett növényfajta géntechnológiával módosított szervezet-e, és a módosítás milyen célra irányult. A géntechnológiával módosított növényfajták esetében a minősítő intézet csak a külön törvényben foglalt előírások teljesítését követően kezdheti meg a kísérleti vizsgálatokat.

9.§ (1) Az állami elismeréshez szükséges vizsgálatokról a minősítő intézet gondoskodik. A minősítő intézet a DUS-vizsgálatok módszereit a vonatkozó nemzetközi előírások, a gazdasági értékvizsgálat módszereit pedig a minősítő intézet által kidolgozott és az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács által jóváhagyott módszer alapján határozza meg. Az egyes növényfajok fajtáinak állami elismeréséhez szükséges kísérleti vizsgálatok számát és időtartamát külön jogszabály határozza meg. A kísérleti vizsgálatok időtartama nem lehet hosszabb 3 évnél, évelő növények esetében egy termelési ciklusnál, illetve fásszárú növények esetében pedig a termőre fordulást követő 3 évnél.

(2) Az állami elismerésre bejelentett növényfajta jogszabályban előírt vizsgálatának eredményeit a minősítő intézet a javaslatával együtt az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács elé terjeszti.

10.§ (1) Az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács szakágazatonkénti szekciókból áll. Az egyes szekcióknak 15 tagja van. Az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács tagjai: a Magyar Agrárkamara, a termékpálya szerinti termékintézetek, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, a szakmai érdekképviseletek, valamint az agrárkutató és felsőoktatási intézmények, továbbá a minisztérium és a minősítő intézet képviselői.

(2) Az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács elnökét és titkárát a földművelésügyi miniszter nevezi ki, a tagjait pedig az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács elnöke bízza meg. Az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács titkársági feladatait a minősítő intézet látja el.

(3) Az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács tagjainak névsorát a minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni.

11.§ (1) A növényfajták meghatározott időtartamra szóló állami elismeréséről, annak meghosszabbításáról, illetve a lejáratú időpont előtt a Nemzeti Fajtajegyzékből való törléséről a minősítő intézet előterjesztése alapján az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács javaslatára a minisztérium dönt.

(2) Az állami elismerés időtartama szőlő-, gyümölcs- és erdészeti növényfajták esetében a megadástól számított 18. év végéig, egyéb növényfajták esetében a megadástól számított 15. év végéig tart. Ez az időtartam a bejelentő kérelmére meghosszabbítható.

12.§ (1) A minősítő intézet az állami elismerésben részesített fajtákról Nemzeti Fajtajegyzéket vezet.

(2) A Nemzeti Fajtajegyzékben lévő fajtákat a termelői tájékoztatás érdekében a minősítő intézet külön jogszabály alapján tovább vizsgálja és Leíró Fajtajegyzékre veszi. A minősítő intézet a Nemzeti Fajtajegyzéket évente, a Leíró Fajtajegyzéket pedig meghatározott időközönként közzéteszi.

(3) A Magyar Agrárkamara a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa és a termékintézetek a Nemzeti Fajtajegyzékben lévő fajtákból a Leíró Fajtajegyzék alapján összeállíthatják és közzétehetik az egyes termőhelyek természeti adottságainak megfelelő Ajánlott Fajták Jegyzékét.

IV. Fejezet

Növényfajták fenntartása, a fajtajogosult jogai és kötelezettségei

13.§ A fajták eredeti (DUS) tulajdonságainak és gazdasági értékének megőrzéséről fajtafenntartással kell gondoskodni. A fajtafenntartás eredményességét a minősítő intézet ellenőrzi.

14.§ (1) A minősítő intézetnek az állami elismerési eljárás során vezetett közhitelű nyilvántartásaiba a növényfajta állami elismerését, a fajtajogosult, illetve a képviselő és - kérelemre - a nemesítő nevét is be kell jegyeznie.

(2) Aki saját jogon vagy képviselője útján a tulajdonában lévő növényfajta állami elismerésre bejelentette, a jogszabályok betartásával a fajtaival szabadon rendelkezhet.

(3) A nemesítőt megilleti az a jog, hogy a fajta nemesítőjeként feltüntessék, illetve nyilvánosan elismerjék.

(4) A fajta használatáért a fajtajogosultat a felhasználóval kötött szerződésben meghatározott mértékű díjazás illeti meg. A fajta használatáért fizetett díjból a fajta nemesítőjét, illetve annak örökösét és fenntartóját a fajtajogosulttal kötött külön megállapodás szerinti fajtajutalék illeti meg.

(5) Növényfajta szabadalmi oltalmáról külön törvény rendelkezik. A szabadalmaztatott növényfajta csak a Nemzeti Fajtajegyzékbe való felvételt követően lehet termesztani.

V. Fejezet

VETŐMAGVAK, SZAPORÍTÓANYAGOK ELŐÁLLÍTÁSA, MINŐSÍTÉSE ÉS FORGALMAZÁSA

Előállítás, forgalmazás

15.§ (1) Magyarországon csak a Nemzeti Fajtajegyzékben lévő vagy ideiglenes szaporításra, illetve ideiglenes felhasználásra engedélyezett fajok, fajták minősített vetőmagját és szaporítóanyagát lehet forgalomba hozatal céljára előállítani, forgalmazni, illetőleg árutermelésre felhasználni a vonatkozó külön jogszabályoknak megfelelően. A minisztérium rendkívüli esetben ideiglenesen engedélyezheti az 5.§ (1) bekezdésében foglaltaknak meg nem felelő növényfajta vetőmagjának az engedélyezést követő vetési időszakban való felhasználását.

(2) Vetőmagexport céltermeltetés céljából az (1) bekezdésben foglaltaknak meg nem felelő vetőmagot, szaporítóanyagot csak abban az esetben lehet előállítani, ha annak szaporításából származó teljes termést vetőmagként, illetve szaporítóanyagként kiszállítják az országból. Belföldön tilos vetőmagként, szaporítóanyagként felhasználni a bármilyen okból visszamaradt vetőmagot, szaporítóanyagot.

(3) Továbbszaporítás és árutermesztés céljára csak olyan vetőmag és szaporítóanyag állítható elő és hozható forgalomba, amely megfelel a külön jogszabályban előírt minőségi követelményeknek.

(4) A pszichotrop anyagok vagy kábítószer előállítására alkalmas növényfajok vetőmagjának, szaporítóanyagának előállítását és forgalmazását jogszabály külön feltételekhez kötheti.

(5) A növényfajta - a fajtajogosulttal nem rendelkező fajták kivételével - vetőmagjának és szaporítóanyagának továbbszaporításához, belföldi forgalmazásához és exportálásához a fajtajogosult írásbeli engedélyre van szüksége.

(6) Export esetén csak a vonatkozó nemzetközi előírásoknak megfelelően ellenőrzött, a jogszabályban meghatározott kísérő okmánnyal rendelkező vetőmag- és szaporítóanyag-tételt lehet bemutatni kiviteli ellenőrzésre.

(7) Belföldi felhasználás vagy forgalomba hozatal céljából kizárólag a Nemzeti Fajtajegyzékben felsorolt, továbbá ideiglenes szaporításra, illetve ideiglenes felhasználásra engedélyezett növényfajta e törvény előírásainak megfelelő vetőmagját, szaporítóanyagát lehet importálni. Az importból származó vetőmagot, szaporítóanyagot belföldön csak a belföldi vetőmag-, illetve szaporítóanyag-minősítést követően lehet vetőmagként, szaporítóanyagként forgalomba hozni, és felhasználni.

16.§ Vetőmag és szaporítóanyag előállítására, illetve termeltetésére, feldolgozására, kikészítésére, kiserelésére, tárolására, forgalmazására a külön jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező, olyan természetes személy és szervezet jogosult, aki tagja a termékpálya szerinti terméktanácsnak.

17.§ Saját célú felhasználásra csak a fajtajogosult, illetve képviselője előzetes írásbeli hozzájárulásával, a külön jogszabályban meghatározott szaporítási fokozatig lehet vetőmagot, illetve szaporítóanyagot előállítani és felhasználni.

Vetőmag-szaporítási zárt körzet

18.§ (1) A szántóföldi és a kertészeti növényfajok vetőmag-szaporítása esetén a külön jogszabályban meghatározott védőtávolságokat kell alkalmazni.

(2) A vetőmag előállítója az előírt védőtávolságon belüli termőföld használatával a vetés megkezdése előtt szerződésben állapodhat meg a földhasználat módjától, illetve arról, hogy a védőtávolságon belüli termőföld használatja milyen feltételekkel kötelezi magát arra, hogy a vetőmag-szaporítást veszélyeztető növényfajokat és fajtákat nem termeszt. Az egyezségnek tartalmaznia kell a termelés korlátozásával kapcsolatos kötelezettségeket, valamint az ebből eredő eredménykiesés ellentételezésének módját és mértékét.

(3) A védőtávolságok betartása érdekében vetőmag-szaporítási zárt körzetet (a továbbiakban: zárt körzet) lehet kialakítani. A zárt körzet kialakításához a minisztérium jóváhagyása szükséges. A zárt körzet kialakítását az érdekeltek a termékpálya szerinti termékatanácstól kérhetik, ha a vetőmag-szaporítással érintett, legalább a külön jogszabályban növényfajonként meghatározott mértékű, összefüggő területen vetőmag-előállítást folytatnak. A termékatanács a kérelemről haladéktalanul értesíti a területi agrárkamarát, amely 30 napon belül egyezség létrehozását kíséri meg a vetőmag-előállítók, valamint a védőtávolságon belüli termőföld használói között a termelési korlátozás, illetve a tilalom miatti kötelezettségekről, valamint a kártalanítás módjáról és mértékéről. A területi agrárkamara az egyezségi kísérlet eredményéről 5 napon belül értesíti a termékatanácsot.

(4) A (3) bekezdés szerinti értesítést követően a termékatanács a zárt körzet kialakításának jóváhagyását haladéktalanul kezdeményezi a minisztériumnál, amely a jóváhagyásról a kezdeményezést követő 8 napon belül dönt. A jóváhagyást a minisztérium nem tagadhatja meg, ha a zárt körzet kialakítása megfelel a külön jogszabályban előírt követelményeknek. A zárt körzet kialakításának jóváhagyásáról szóló határozatban - ha a (3) bekezdés szerinti egyezség nem jött létre - a vetőmagtermelés elsődlegességének biztosítása érdekében egyes idegen beporzást vagy növény-egészségügyi fertőzést előidéző növényfajok, fajták termelése korlátozható, megtiltható. A zárt körzet kialakításának jóváhagyásáról szóló határozatot a minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(5) A zárt körzeten belüli termőföld használója a korlátozás, illetve a tilalom betartásának ellenőrzését, a vetőmagtermelést veszélyeztető, általa - a korlátozás, illetőleg a tilalom ellenére - termesztett növényállománynak saját költségére történő megsemmisítését köteles tûrni.

(6) A védőtávolságon belüli termőföld-használónak a korlátozás, illetőleg a tilalom elrendelése miatti kártalanítására, valamint a kártalanítás módjára és mértékére - a felek erre vonatkozó megállapodása hiányában - a kártérítés általános szabályai az irányadók.

Törzsültetvények

19.§ (1) Az állami elismerésben részesített szőlő-, gyümölcs-, dísznövény- és erdészeti növényfajták szaporításra kijelölt növényi állományát törzskönyvezés céljából be kell jelenteni a minősítő intézetnek.

(2) Szőlő-, gyümölcs-, dísznövény- és erdészeti növényfajták szaporítóanyagának előállítása céljából a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint törzsültetvényt kell létesíteni. A törzsültetvények létesítéséhez szükséges védőtávolság betartása érdekében a 18.§ rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

(3) Forgalomba hozatal céljából - a külön jogszabályban meghatározott kivétellel - csak törzsültetvényből származó alapanyag felhasználásával és csak engedélyezett árutermelő szőlő-, gyümölcs-, komló- és díszfaiskolában, illetőleg csemetekertben a növényegészségügyi jogszabályok betartásával lehet szaporítóanyagot előállítani.

Vetőmag- és szaporítóanyag-minősítés

20.§ (1) A vetőmagot és szaporítóanyagot külön jogszabályban meghatározott követelmények szerint kell minősíteni. A minősítés meghatározott ideig érvényes. A lejárt minősítésű vetőmag-, illetve szaporítóanyag-tétel csak a minősítés megújítását követően hozható forgalomba.

(2) A minősítés a minősítő intézet hatáskörébe tartozik. Külön jogszabályban meghatározott szaporítási fokozatú, illetve az árutermelés alapját képező, saját tulajdonú és továbbszaporításra nem kerülő vetőmagtégeket belföldi felhasználás, illetve forgalomba hozatal céljából - a hibrid növényfajták kivételével - az előírt szükséges személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező vetőmag-előállítók a fajtajogosult hozzájárulásával, a minősítő intézet engedélyével és folyamatos ellenőrzése mellett minősíthetik. A minősítő intézet az engedélyt a minőség veszélyeztetése esetén visszavonhatja.

(3) A minősítő intézet, illetve a minősítésre vonatkozó engedéllyel rendelkező vetőmag-előállító a minősítés eredményéről igazoló okiratot állít ki, a tételeket fémzárolja, illetőleg fémzárértékű (eltávolításakor megsemmisülő) azonosító jellel (címke) látja el.

A vetőmag és szaporítóanyag csomagolása, jelölése

21.§ (1) Vetőmagot csak olyan csomagolóanyagban lehet forgalomba hozni, amely biztosítja a vetőmag minőségének megővését, valamint nem teszi lehetővé a vetőmag kivételét, kicserélését a csomagolóanyag megsértése nélkül.

(2) A vetőmag-, illetve szaporítóanyag-tétel egységeit úgy kell címkével ellátni, hogy az sérülés nélkül ne legyen eltávolítható.

(3) A címkén, illetve a csomagolóanyagon fel kell tüntetni a vetőmag, illetve szaporítóanyag azonosításához szükséges adatokat, különösen:

- a) a növényfajt és a növényfajtát,
- b) a szaporítási fokozatot,
- c) a minőséget,
- d) a tétel azonosítási jelét (fémzárolási szám, fémzárolás időpontja),
- e) a nettó tömeget vagy egyéb mértékegységet,
- f) a csávázás tényét a hatóanyag vagy a csávázószer megnevezésével,
- g) a minősítés érvényességi idejét.

VI. Fejezet

Az állami elismeréssel, a vetőmagok és szaporítóanyagok előállításával kapcsolatos hatósági feladatok, a szakigazgatás szervezete

22.§ A minisztérium

- a) irányítja a növényfajták állami elismerésével, valamint a vetőmagvak és szaporítóanyagok előállításával, minősítésével és forgalmazásával kapcsolatos tevékenységet,
- b) dönt a növényfajták állami elismeréséről, annak meghosszabbításáról, illetve az állami elismerés időtartamának lejártá előtt a fajtának a Nemzeti Fajtajegyzékből való törlésről,
- c) engedélyezi az állami elismerésre bejelentett növényfajták ideiglenes szaporítását,
- d) jóváhagyja a vetőmag-szaporítási zárt körzetek kialakítását,
- e) kiadja az ideiglenes felhasználási engedélyt az állami elismerésben nem részesült, illetve ideiglenes szaporításra nem engedélyezett növényfajták vetőmagja esetében.

23.§ A minősítő intézet

- a) elvégzi az állami elismerésre, illetve a szabadalmi oltalomra bejelentett növényfajták kísérleti vizsgálatát,
- b) ellátja az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács titkársági feladatait,
- c) előterjesztést készít az Országos Mezőgazdasági Fajtaindító Tanács részére a növényfajták állami elismerésére, annak meghosszabbítására, illetve visszavonására,
- d) vezeti és közzéteszi a Nemzeti Fajtajegyzéket, valamint a Leíró Fajtajegyzéket, továbbá az ideiglenes szaporításra engedélyezett fajták jegyzékét,
- e) vizsgálja és minősíti a vetőmagvakat, szaporítóanyagokat, törzsültetvényeket,
- f) engedélyezi
 - 1. az előírt minőségi követelményeknek meg nem felelő vetőmag, illetve szaporítóanyag forgalomba hozatalát,
 - 2. a vetőmagtétel saját jogú minősítését,
 - 3. a fémzárolt vetőmagtétel kiserelését,
 - 4. a törzsültetvények létesítését, megszüntetését,
 - 5. a faiskola létesítését;
- g) ellenőrzi.
 - 1. a növényfajták fajtafenntartásának eredményességét,
 - 2. a vetőmagvak és szaporítóanyagok előállítását, feldolgozását, forgalmazását, felhasználását és a vetőmagvak saját jogú minősítését; valamint
- h) kiszabja a minőségvédelmi bírságot.

VII. Fejezet

A törvényben meghatározott állami feladatok pénzügyi fedezete

- 24.§ (1) A 4.§ (1) bekezdésében meghatározott genetikai anyagok megőrzése és fenntartása állami feladat, amelynek finanszírozását központi költségvetési forrásból kell fedezni.
- (2) Törzsültetvények létesítése, fejlesztése, fenntartása a növényfajták és klónok vírusmentesítése nemzeti érdek, ezért állami feladat. Finanszírozását központi költségvetésből kell biztosítani.
- 25.§ (1) A 9.§ (1) bekezdésében és a 12.§ (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott feladatok és vizsgálatok költségét részben a központi költségvetés, részben a bejelentő fedezi.
- (2) Az állami elismeréshez, illetve a szabadalmi eljárás céljából elvégzett vizsgálatokért a minősítő intézet külön jogszabályban meghatározott mértékű díjat számít fel.
- 26.§ (1) A minősítő intézet a vetőmag- és szaporítóanyag-minősítő tevékenységéért külön jogszabályban meghatározott mértékű díjat számít fel.
- (2) A vetőmag és szaporítóanyag hatósági ellenőrzésének költségét részben a központi költségvetésből kell fedezni.

VIII. Fejezet Szankciók

27.§ Aki a vetőmag- és szaporítóanyag-előállítói, -felhasználói, illetve -forgalmazói tevékenysége során e törvény rendelkezéseit szándékosan vagy gondatlanságból megszegi, azzal szemben a minősítő intézet vizsgálatot kezdeményez, és a vizsgálat eredményétől függően jogosult

- a) a 15.§ szerinti minőségi követelményeknek nem megfelelő vetőmag-, szaporítóanyag-tételt, illetve növényállomány magtermését, szaporítóanyagát vetőmagkénti, szaporítóanyagkénti saját célú felhasználástól és forgalomba hozataltól eltiltani, illetve a jogosulatlanul előállított vetőmagot, szaporítóanyagot zár alá venni,
- b) a külön jogszabály szerinti szigorított minősítést elrendelni,
- c) a más célra fel nem használható vetőmag és szaporítóanyag megsemmisítését az előállító költségére elrendelni,
- d) e törvény előírásait megszegők tevékenységét meghatározott időre megtiltani, és azt közzétenni,
- e) az eredetet igazoló bizonylattal nem rendelkező növényfajta használata esetén a szőlő- és faiskolai engedélyt visszavonni,
- f) minőségvédelmi bírságot kiszabni,
- g) szabálysértési eljárást vagy súlyosabbnak minősülő esetben büntetőeljárást kezdeményezni.

Minőségvédelmi bírság

28.§ (1) A minősítő intézet minőségvédelmi bírságot szab ki, ha megállapítja, hogy az előállított, illetve forgalomba hozott vetőmag, illetve szaporítóanyag nem felel meg a követelményeknek, vagy az adott tételt a vonatkozó rendelkezéseknek nem megfelelő, megtévesztésre alkalmas bizonylattal hozták forgalomba.

(2) A minőségvédelmi bírság mértéke - a kifogásolt tétel mennyiségétől, értékétől és a hiba jellegétől is függően - legalább a vetőmag-, szaporítóanyag-tétel belföldi forgalmi értéke kétszeresének, legfeljebb tízszeresének megfelelő összeg.

(3) A minőségvédelmi bírságot a minősítő intézet előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell befizetni. A befolyt összeget a minisztérium döntése alapján csak a vizsgálati módszerek korszerűsítésére, a vetőmagvak és szaporítóanyagok minőségének javítására, valamint a hatósági ellenőrzést elősegítő intézkedésekre lehet felhasználni.

IX. Fejezet Záró rendelkezések

29.§ (1) Ez a törvény 1997. március 1. napján lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti:

- a) a vetőmagvakról és egyéb növényi szaporítóanyagokról szóló 1968. évi 22. törvényerejű rendelet, továbbá
- b) a növényfajták állami minősítéséről szóló 19/1980. (VI. 6.) MT rendelet, valamint az azt módosító 2/1993. (I. 19.) MT rendelet, a 24/1984. (VII. 1.) MT rendelet és a 99/1994. (VI. 28.) MT rendelet.

A 29.§ (1) bekezdésének b) pontja a Magyar Közlöny 1997. évi 17. számával helyesbített szöveg.

(2) E törvény III. Fejezetének rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(3) Az e törvény hatálybalépését megelőzően állami minősítésben részesített növényfajták állami minősítése határozott idejűvé válik, és 2007-ig érvényes. Azon növényfajták esetében, amelyeknél 2007-ig nem teljesülnek a 11.§ (2) bekezdésében foglaltak, az állami minősítés időtartama a megadásától számított 15 év, illetve szőlő-, gyümölcs- és erdészeti növényfajok esetében 18 év. E növényfajtáknál a bejelentőt, a nemesítőt, honosítót és a fajtafenntartót megilleti a korábbi jogszabályok szerint számított fajtahasználati díj, illetve fajtajutalék.

(4) A korábban kiadott faiskolai engedélyk 1997. december 31. napjával érvényüket veszítik.

(5) E törvény felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy rendeletben állapítsa meg:

- a) az állami elismerés eljárási rendjét - különösen a kísérleti vizsgálatokat -, a növényfajták ideiglenes engedély alapján való szaporításának, továbbá a fajtafenntartás eredményessége ellenőrzésének feltételeit,
- b) a vetőmag- és szaporítóanyag-minősítés eljárási rendjét, a mintavétel szabályait,
- c) a vetőmag-előállítók által végzett saját jogú vetőmagminősítés személyi és tárgyi feltételeit,
- d) a továbbszaporítás és az árutermelés céljára szolgáló szántóföldi, kertészeti, szőlő-, gyümölcs-, dísznövény-, erdészeti növényfajták vetőmagja és szaporítóanyaga előállításának, feldolgozásának, kiserelésének és forgalmazásának személyi és tárgyi feltételeit,
- e) a vetőmag-szaporítási zárt körzetek kialakításának feltételeit,

- f) a törzsültetvények és a faiskolák létesítésének feltételeit,
 - g) a génmegőrzési feladatokat, a genetikai anyagok védelme szempontjából jelentős növényfajokat, továbbá azok átadásának feltételeit és díjait, kijelölje a genetikai anyagok megőrzéséért felelős intézményeket, valamint ezek eljárási rendjét,
 - h) az állami elismerés, a vetőmag- és szaporítóanyag-minősítés díjtételeit,
 - i) a minőségvédelmi bírság mértékét és kiszabásának rendjét.
- (6) Ahol jogszabály
- a) a növényfajták állami minősítését említi, azon állami elismerést,
 - b) Államilag Minősített Fajták Jegyzékét említi, azon a Nemzeti Fajtajegyzéket kell érteni.